

Fra: hoyring@hfk.no

Sendt: 23.12.2013 11:26:58

Til: Marte Hagen Eriksrud; Hordaland Fylkeskommune - Postmottak

Kopi:

Emne: høyring - ny godshamn planprogram 200709175 mareri

Vedlegg:

Fra: Espegrend Velforening

Adresse: Myntevikveien 50

Postnr: 5258

Namn: Fredrik Leira

Epost: fredrikleira@gmail.com

Uttale: Vi kan ikke se at planleggingen av godshavn i Ytrebygda er i overenstemmelse med Lov om Folkehelsearbeid, verken for Bergen kommune eller Hordaland fylkeskommune.

Helsekonsekvenser er ikke utredet og en samfunnsnyttig analyse som kan forsvare de planlagte inngrep med så store samfunnsmessige konsekvenser for natur – kultur og friluftsanser foreligger ikke. De mulige helsekonsekvenser i nærmiljøet (somatiske og psykiske, med bl.a. søvnproblemer, høyt blodtrykk, angst, depresjoner, psykosomatiske plager) forårsaket av belastninger i form av øket støy, lysforurensning, luftforurensning og utesperring fra et viktig nærrområde synes ikke diskutert eller tatt hensyn til. Den primærforebyggende effekt som ligger i de ”helsefremjande faktorer som høve til rekreasjon og kontakt med naturen er” og som forutsettes av lovverket at all planlegging skal ivareta, blir fratatt befolkningen i ytrebygda.

Etter vår mening står Regional plan for framtidig lokalisering av godshamn i Bergens området med forslaget om lokalisering ved eller i Raunefjorden i skarp kontrast til de planer som har rettet arbeidet med Regional plan for folkehelse, og står i kontrast til Folkehelseovens bokstav og ånd.

I henhold til Folkehelseoven skal all samfunnsplanlegging ivareta folkehelseprinsippet. (jfr føre-var prinsippet). I henhold til §11 skal det foretas en helsekonsekvensutredning.

Vi mener at de sterke samfunnsmessige interesser som står på spill i denne saken lagt overstiger de eventuelle økonomiske som måtte være tilstede. Vi mener at utbygging strider mot alle føringer gitt fra sentrale myndigheter, diverse utredninger og uttalelser fra bl.a. flere helseministre. Vi mener utbygging og ødeleggelse av natur,-kultur- og friluftsområdene i Raunefjorden vil stå i skarp strid med både lovverk og disse prinsipper.

Området planlagt for ny godshavn for Bergen og Omegn havneområde ligger i et av de mest naturskjønne omgivelser man har i Bergen kommune. Omkranset av 3 kommuner, ligger østre del med en hittil vernet skjærgard, som natur, kultur og friluftsområde. Området brukes flittig av tusener av innbyggere i Fana, hvorav svært mange har dette som sitt nærrområde.

Det er ikke slik at området er støybefengt ubrukbart og lite bebodd, slik en kan få inntrykk av når noen av forkjemperne for utbygging skal uttale seg. Denne delen av Bergen er populær og hurtigvoksende med stadig nye boligprosjekter og økende innflytting av både mennesker og arbeidsplasser. Området er brukt av en mengde lag og foreninger av ulike aktiviteter ved siden av den bruksverdi det har for enkeltpersoner.

Lønninghamn med tiliggende Mariholmen ved Espelandsbukten er eneste offentlige badeplass mellom Fanafjorden og Nordåsvannet. Hele kystlinjen fra Bergen til Fanafjorden er sterkt bebygget og hindrer allmenheten i å nå sjøen. Kun dette omtalte område med øyene utenfor gir folk fri adgang sjø. Den offentlige strandsonen med sjø og øynene som er utlagt som friområder, benyttes flittig til båtliv, fiske, bading og camping og har ikke sin make innenfor Bergen kommune. Det ligger i nærrområdet til den voksende befolkning i Fana sør og det virker fullstendig meningsløst å planlegge tusener av boliger i sør samtidig som man sperrer befolkningen ute fra det mest verdifulle naturområdet i nærmiljøet.

Med økende befolkning og fare for dårligere privat og offentlig økonomi fremover samt øket belastning på alle grønnt- og friområder, kan dette unike natur og friområdet i fremtiden få større betydning enn noensinne. Hvis det ødelegges, kan det aldri gjøres godt igjen, vi får det aldri tilbake!

Fra sentralt hold satses det sterkt på friluftsliv, mosjon, fysisk aktivitet som helseforebyggende tiltak, noe som går igjen i planer og rundskriv gjennom de siste årene. Dette gjenspeiler seg også i den norske legeforeningens statusrapport fra 2012 om forbyggende og helsefremmende arbeid.

Arbeidet med folkehelse har politisk enighet, det samme gjelder sammenhengen mellom natur,-friluftsområder og folkehelse.

Miljøverndepartementet annonserte i pressemelding 26.08.13 en handlingsplan for friluftsområder hvor områder ved byer og tettsteder skal prioriteres i årene fremover. Her heter det at: Område med lite tilgjengelig strandsoner og stort press på areala skal prioriterast”. Dette gjelder i høyeste grad den tilgjengelige strandsonen og øyene i Raunefjorden hvor alternativ plassering til ny godshavn er tenkt.

Alt dette er hjemlet i den Folkehelseoven slik skissert under.

Den nye Lov om Folkehelsearbeid har som formål å bidra til samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosial helseforskjeller. Lovens § 3 definerer folkehelsearbeidet som bl.a. : samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel,..... I definisjonen ligger ikke bare somatisk

men også psykisk helse implisitt i begrepet, og trivsel er nevnt spesielt.

Kap 2 - §4 gir kommunen et klart ansvar for folkehelsearbeidet. Der står det bl.a. :Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter.

Det fremgår klart i kap. 3 om miljørettet helsevern at kommunen har i ”oppgave å føre tilsyn med faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen”. Videre setter lovens § 11 et klart krav om helsekonsekvensutredning.

Kommunens ansvar ligger både i Plan og bygningsloven så vel som Folkehelseloven.

Kapittel 4 i samme lov fremhever Fylkeskommunens eget ansvar for folkehelsearbeidet som i det store og hele samsvarer med det kommunale ansvaret. I §20 står det bl.a.: Fylkeskommunen skal fremme folkehelse...., og videre: dette skal skje gjennom regional utvikling, planlegging, forvaltning og tjenesteyting og tiltak som kan møte fylkets helseutfordringer, jfr §21 annet ledd.folkehelseutfordringer etter annet ledd skal inngå som grunnlag for arbeidet, med fylkeskommunens planstrategi.

Hordaland fylkeskommune har i disse dager høringsutkast til Regional plan for folkehelse. Utkastet er i samsvar med Folkehelseloven og nevner opp forskjellige planer som gir retning i planarbeidet. : Regional planstrategi for Hordaland 2012 – 2016. Fylkesplan for Hordaland 2005 - 2008. Fylkesplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2008 – 2012. Regional transportplan Hordaland 2013 – 2024. Klimaplan for Hordaland 2010 – 2020.

Massebalanse—massedeponi

I en konsekvensutredning for massedeponi av overskuddsmasse eller ifb. med utbygging av kaifronter må det stilles høye og strenge utredningskrav til miljøkonsekvensene ved disse tiltakene i det videre arbeidet. Fjordene er vår verdensarv og i pågående konflikter med fjorddeponi (bla.a. i Nautsdal) pekes det på alvorlige konsekvenser for fiske egg og larver i fjordene og eventuell nedslamming av områder for bløtdyr og rekearter ved blakking av sjøvann. Sterk strøm i Raunefjorden kan føre partikler fra utfyllingene langt av sted i nordlig og sørlig retning og effekten av partikkelforurensning, spredning og sedimentasjonsrater må utredes. Massedeponi problematikken er allerede utredet for et lite området i Raunefjorden i 2013 i forbindelse med FM Gruppen Fyllingen Maskins søknad om løyve til å dumpe inntil 500 000m3 overskuddstein utenfor Flesland kai. Et tiltak som ble stoppet p.g.a. konflikt med biologisk mangfold og miljø i Raunefjorden.

Presset på kystnære områder i Norge øker mer enn i resten av Europa. I perioden 2006-2009 var det bare Kypros som hadde prosentvis større økning av fast dekke på kystarealene enn Norge, i følge en rapport fra European Enviromental Agency (EEA). Arealbeslaget i kystområder økte med drøyt 12 prosent i Norge i perioden, mens gjennomsnittet hos europeiske land med kystlinje lå på kun 5 prosent. Dette fører til at oppstår konflikter mellom nedbygging, og bruk og bevaring av naturen som produksjonsgrunnlag. Rapporten fra EEA anbefaler blant annet en mer økosystembasert forvaltning, for å sikre framtidig verdiskaping i EU bygd på naturen (EEA Report No 12/2013).

Det er få inngrepsfrie naturområder igjen i Bergen, og i høringsutkastet til kommunedelplan for Blågrønn infrastruktur i Bergen 2012-2020, listes øyene i Raunefjorden, utenfor Espeland inn under denne kategorien. Deler av landskapet som omfatter Fleslandsalterativet er og listet under kategori A (høy egenverdi) i Grønt Atlas (1993). Kystsonen fra Flesland til Hjellesstad er en kombinasjon av små nausterekker med lange strekk med strandsone, lav klippekyst, bukter og vikene innimellom. I motsetning til topografien lengre nord i kommunen, fremstår kysten her som tilgjengelig og lett å ferdes i. Lange strekk av kystsonen består av en funksjonell strandsone som står i direkte samspill med fjorden økologisk, topografisk og bruksmessig. Pollene, tidevannsflatene, vikene og strendene er viktig som leveområde for planter og dyr (marine og terrestriske), som attraktive områder for friluftsliv og lek og for opplevelse av kystlandskapet.

Området representerer den siste frie, ubebygde tilgjengelige skjærgården i kommunen og har derfor et meget høyt konfliktnivå knyttet til miljø, natur og friluftslivsinteresser. Med øket boligbygging i Sandsli-Birkeland-Blomsterdalen, samt ferdigstilling av bybanen til Flesland i løpet av 2016, vil området bli enda mer tilgjengelig for kommunens innbyggere, noe som innebærer at strandsonens bruksverdi for friluftsliv må forventes å øke i kommende år. Konfliktnivået og størrelsen på den foreslåtte utbyggingen vil føre til at det må stilles meget spesifikke og strenge krav til utredning om fylkeskommunen går videre med planene om godshavn i dette området. Det planprogrammet som nå foreligger fremstår som meget tynt, gitt de store natur- og friluftsverdiene som nå står på spill og vi har følgende innspill til hva en videre utredning skal inneholde. SE egen mail